

1814-1861

Тарас Шевченко

Велич Шевченкового слова

український поет, прозаїк, мислитель, живописець, гравер, етнограф, громадський діяч. Національний герой і символ України. Діяч українського національного руху, член Кирило-Мефодіївського братства. Академік Імператорської академії мистецтв (1860).

Творчість Шевченка стала духовною основою формування сучасної української нації, джерелом національно-політичної свідомості, а сам поет — символом України. Шевченко — виняткове явище також у світовій літературі. З 47 років життя поет пробув 24 роки в кріпацтві, 10 — на засланні, а решту — під наглядом жандармів. Шлях Шевченка до творчих висот визначив в образній формі І. Франко:

Він був сином мужика і став володарем у царстві духа.
Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури.
Він був самоуком і вказав нові, свіжі й вільні шляхи професорам та книжним ученим

Шевченко був і глибоким ліриком, і творцем епічних поем, і видатним драматургом та різнобічно обдарованим митцем. Він вважається основоположником нової української літератури і родоначальником її революційно-демократичного напрямку. Саме його творчість дала ті начала, які стали провідними для передових українських письменників другої половини XIX — початку XX століть. Шевченко першим в українській літературі виступив як істинно народний поет, твори якого більш змістовно відбили почуття й думки трудящих мас та їхні віковічні прагнення до свободи, на відміну від своїх літературних попередників, які в своїх творах критикували лише окремі явища тогочасного життя, як: знущення поміщиків з селян, хабарництво чиновників. У своїх творах він створив новий позитивний образ — борця та судді проти самодержавно-поміщицького ладу й борця за щастя народу. Проте, що його творчість знайшла відгук у серцях людей, свідчить те, що в другій половині XIX — на початку XX століття чи не єдиною книжкою в більшості сільських хат України був «Кобзар», вірші з якого вчили напам'ять, і за ним вчилися читати. Творчість Шевченка внесла в українську літературу незнане до цього багатство тем і жанрів та прилучила її до кращих досягнень світової літератури. Його шляхом пішли найвидатніші українські письменники наступних часів — Марко Вовчок, Панас Мирний, Іван Франко, Павло Грабовський, Леся Українка й інші. Крім того, Шевченко відіграв важливу історичну роль у розвитку української літературної мови, він установив ту її структуру, яка стала основою сучасної мови — розвинув і утвердив певний склад словника і граматичний лад (у тому числі синтаксис), які стали нормою і зразком для письменників, преси, театру тощо. Його поезія дала норми української літературної мови, створені на основі народного фольклору й живої розмовної мови, яка ґрунтувалася на полтавсько-київському діалекті.

Шевченко перекладений багатьма мовами народів світу, його творчість мала великий вплив на розвиток культури західного та південного слов'янства. Твори поета знайшли свого читача не лише в більшості країн Європи, але й далеко за її межами — в США, Канаді, Індії, Китаї, Японії й багатьох інших країнах світу. Одне з найпочесніших місць в українському образотворчому мистецтві посів Шевченко як і художник, де він став одним із перших митців, які прокладали новий реалістичний напрям. Шевченко

став основоположником критичного реалізму та одним із зачинателів офорту й першим його видатним майстром в українському мистецтві.

В бібліотеці нашого інституту зберігається досить велика кількість творів Шевченка і літератури про його життя та творчість. Поезія Шевченка була і залишається актуальною для українського читача. Бібліотека вже демонструвала різноманітні книги Т.Г. Шевченка, знайомила з сучасними та давніми виданнями поета.

В даному матеріалі читачеві пропонуються збірки українських поезій різних авторів, котрі писали вірші, присвячені Тарасу Шевченку.

Євген Маланюк

Шевченко

Не поет – бо це ж до болю мало,
Не трибун -- бо це лиш рупор мас,
І вже менш за все – «Кобзар Тарас»
Він, ким зайнялось і запалало.

Скорше -- бунт буйних майбутніх рас,
Полум'я, на котрім тьма розстала,
Вибух крові, що зарокотала
Карою за довгу ніч образ.

Лютий зір прозрілого раба,
Гонта, що синів свяченим ріже, --
У досвітніх загравах – степа
З дужим хрустом випростили крижі.

А ось поруч – усміх, ласка, мати
І садок вишневий коло хати.

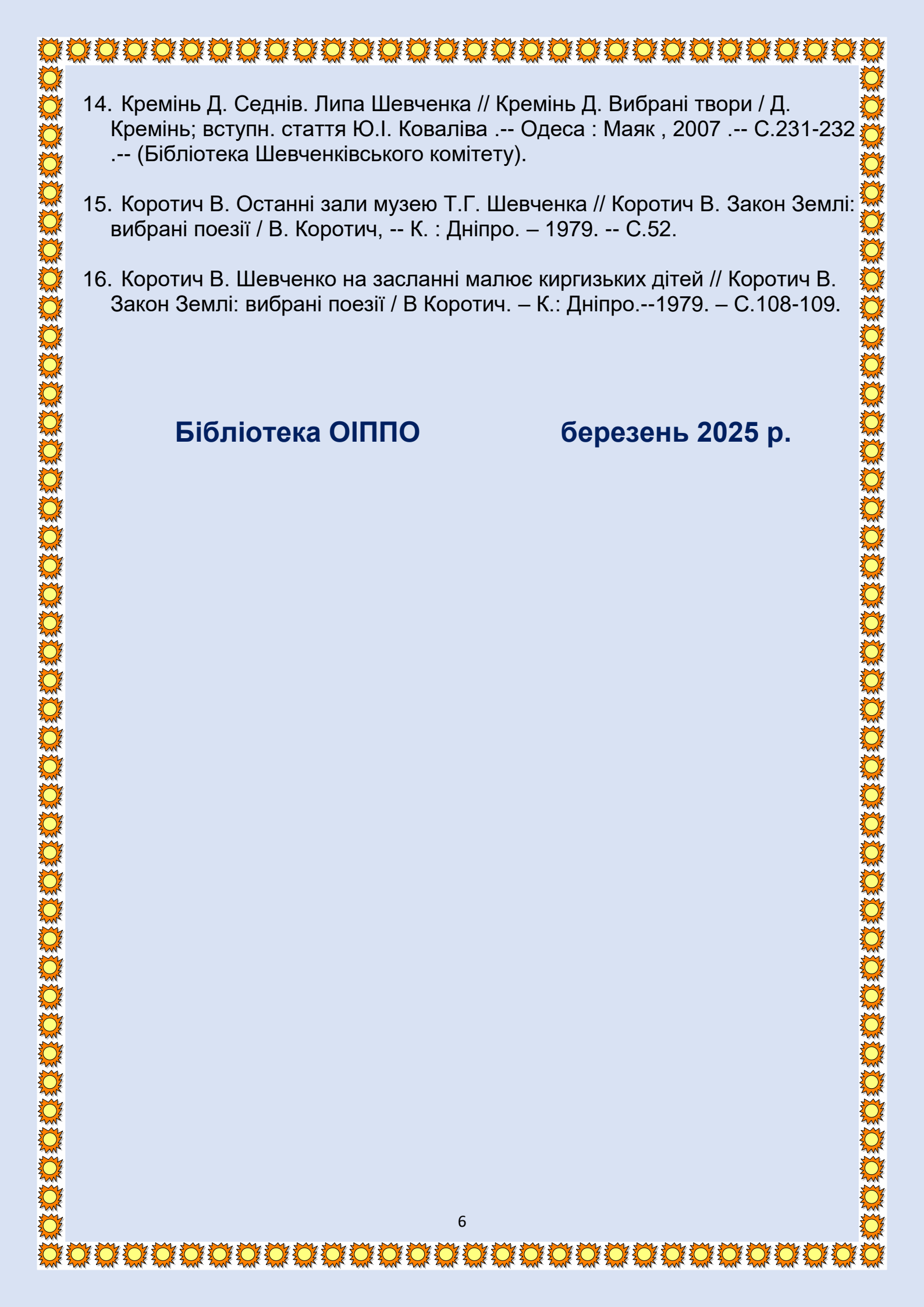
Вірш з книги:

Маланюк Є. Повернення. : Поезії. Літературознавство. Публіцистика.
Щоденники. Листи. / Є. Маланюк .-- Львів : Світ. , 2005 .— 496с. : 89грн. 92к.
[69801.]

Книги інших поетів, котрі присвячували вірші Т. Шевченку

1. Драч І. Сходи у майстерні Шевченка в академії мистецтв: сонет // Драч І. Берло : Книга поезій / І. Драч .- Київ : Грамота , 2007 .-- С. 229 -- (Бібліотека Шевченківського комітету) .
2. Драч І. Смерть Шевченка : симфонія // Драч І. Берло : Книга поезій / І. Драч .-- Київ : Грамота , 2007 .- С.52-62. -- (Бібліотека Шевченківського комітету) .
3. Драч І. Тарасова верба над Тихим океаном // Драч І. Берло : Книга поезій / І. Драч .-- Київ : Грамота , 2007 .-- С.273. -- (Бібліотека Шевченківського комітету).

4. Драч І. Шевченкова Катерина // Драч І. Берло : Книга поезій / І. Драч .- Київ : Грамота , 2007 .-- С.528. -- (Бібліотека Шевченківського комітету).
5. Драч І. Моя шевченкіана : низка варіацій // Драч І. Берло : Книга поезій / І. Драч .- Київ : Грамота , 2007 .-- С.662-666. -- (Бібліотека Шевченківського комітету).
6. Драч І. На Шевченкові роковини 1994 року Драч І. Берло : Книга поезій / І. Драч .- Київ : Грамота , 2007 .-- С.687. -- (Бібліотека Шевченківського комітету).
7. Римарук І. Перед «Автопортретом зі свічкою» Тараса Шевченка // Римарук І. Сльоза Богородиці : Вибране / І. Римарук .-- Київ : Дніпро , 2008 .-- С.236.
8. Павличко Д. Молитва // Павличко Д. Вибрані твори у двох томах. Т.1: Вірші , поеми / Д. Павличко .-- Київ : Українська енциклопедія , 2008 .-- С.70-73 .-- (Б-ка української літературної енциклопедії: вершини письменства).
9. Павличко Д. Тарасе! Правдо вогнелика! // Павличко Д. Вибрані твори у двох томах. Т.1: Вірші , поеми / Д. Павличко .- Київ : Українська енциклопедія , 2008 .-- С.180-181 .-- (Б-ка української літературної енциклопедії: вершини письменства).
10. Павличко Д. Тарас Шевченко у Варшаві // Павличко Д. Вибрані твори у двох томах. Т.1: Вірші , поеми / Д. Павличко .- Київ : Українська енциклопедія , 2008 .-- С.361-363 .-- (Б-ка української літературної енциклопедії: вершини письменства).
11. Олійник Б. Балада про Шевченкове перо // Олійник Б. Вибране : поезії, поеми / Б. Олійник . Передм. М. Шевченка .-- Київ : Етнос , 2009 .-- С.43-45.-- (Бібліотека Шевченківського комітету).
12. Олійник Б. До проблеми «Шевченко і народ»: Диптих // Олійник Б. Вибране : поезії, поеми / Б. Олійник . Передм. М. Шевченка .-- Київ : Етнос , 2009 .-- С.207-209 .-- (Бібліотека Шевченківського комітету).
13. Забаштанський В. Думи Шевченка: цикл // Забаштанський В. І все-таки - стою !.. : поезії, переклади / В. Забаштанський .-- Київ : Грамота , 2009 .- С.259-265 .-- (Бібліотека Шевченківського комітету).

-
14. Кремінь Д. Седнів. Липа Шевченка // Кремінь Д. Вибрані твори / Д. Кремінь; вступн. стаття Ю.І. Коваліва .-- Одеса : Маяк , 2007 .-- С.231-232 .-- (Бібліотека Шевченківського комітету).
  15. Коротич В. Останні зали музею Т.Г. Шевченка // Коротич В. Закон Землі: вибрані поезії / В. Коротич, -- К. : Дніпро. – 1979. -- С.52.
  16. Коротич В. Шевченко на засланні малює киргизьких дітей // Коротич В. Закон Землі: вибрані поезії / В Коротич. – К.: Дніпро.--1979. – С.108-109.

Бібліотека ОІППО

березень 2025 р.